

Magvet? Kiadó Könyvklubja: Kezdők

2011 január 11. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

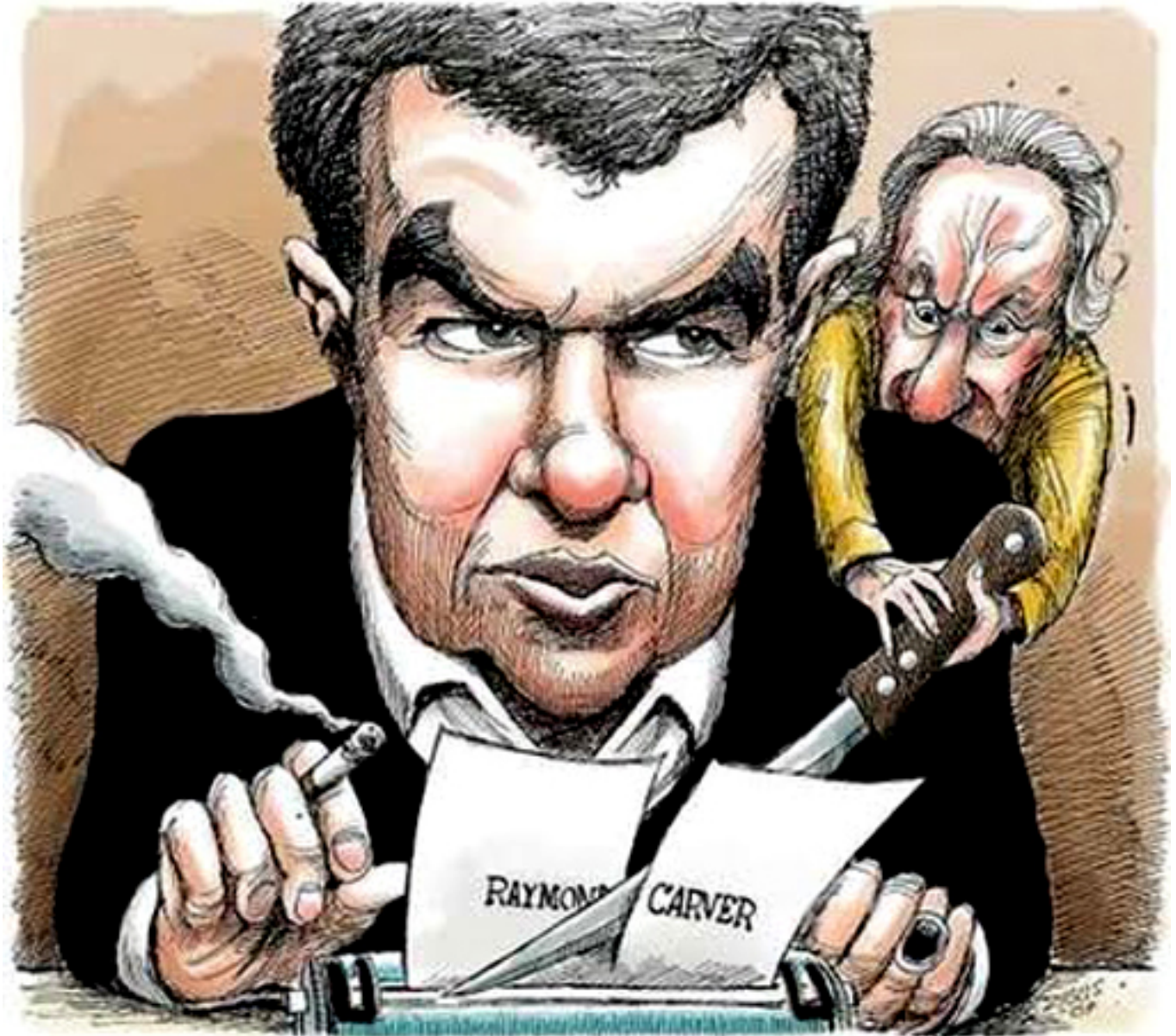
Még nincs értékelve

Mérték

Van abban valami nyugtalanító, ha egy novelláskötetben csupa látszólag egy kaptafára készült szöveget olvashatunk. Amikor már ki tudja, hányadik történetben lép a színre az alkoholista férfi által terrorizált, egy ideig csendben t?r?, majd hirtelen minden, addig visszatartott kinkeservét kiter eget? n?i figura {...}

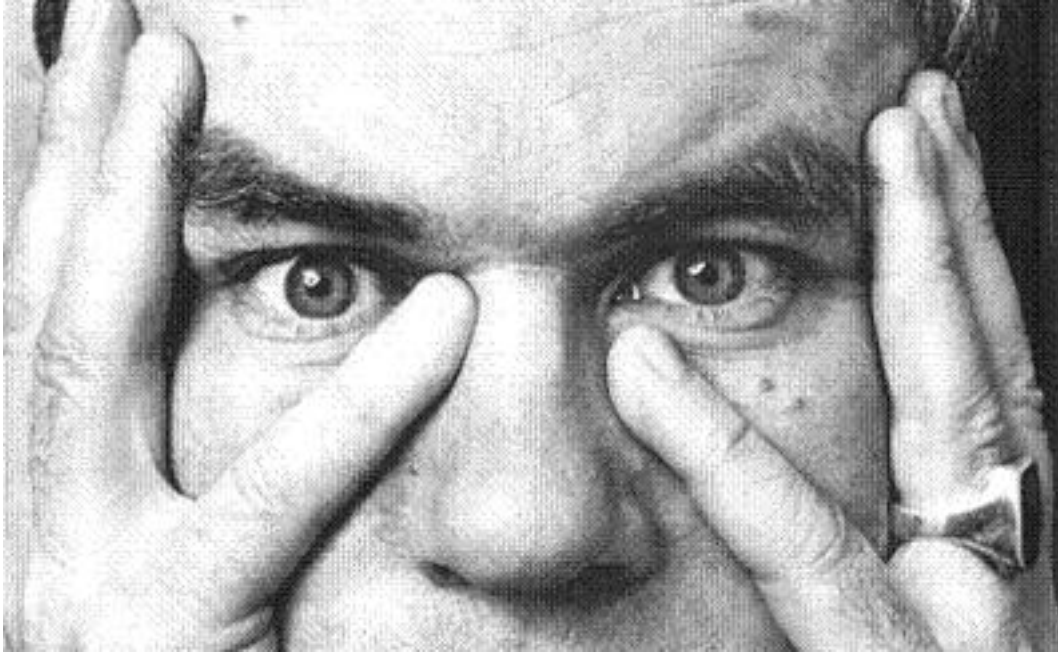
{...}, akkor (egyre) kellemetlen(ebb) utóérzésünk már megel?legezi a tündérmeséssel szöges ellentétben álló végkifejletet, a rossz gy?zelmét.

Más kérdés, hogy Carver kapcsán nem is lehetne ennél undorítóbb leegyszer?sít? toposzt gyártani. Egy tagadhatatlan er?s séma vonul át a kötet szövegein, amely a legközönségesebb viszonyban szerepelteti a n?t és a férfit (ezzel együtt a nemi szerepeket és az aktuális szociális struktúra által sugallt alaphelyzeteket is). A történetekb?l fel-felgy?r?z? anekdoták, élménybeszámolók, a felelevenített kalandok, és a többnyire csalódásokkal kecsget? emlékdarabok annak ellenére teszik egyre árnyaltabbá ezt az alapviszonyt, hogy Carver nem fecsére el túl sok id?t a hagyományos értelemben vett jellem precíz megrajzolására.

A jól ismert – és sokáig vezérelvnek tekintett – olvasási stratégia számos irodalmi alkotást szerepeltet a krónika státusában. Mir?l is van szó? Arról, hogy ha például valaki az elmúlt század 50-es éveinek Amerikájára kíváncsi, ideális esetben választ találhat kérdéseire Cheever remekbeszabott darabjaiból, és ugyanígy érezhet Bret Easton Ellis kapcsán a 80-as 90-es évek után érdekl?d? olvasó is. Carver a közties id?szak krónikása. A *Magvet?* tizenhét szöveget felvonultató kiadása segítségével mélyen beleáshatjuk magunkat egy tipikus kor (bár melyik kor nem az?) hangulatába, bár több esetben nem megy annyira könnyen az újbóli felszínre kerülés. A *Kezd?k* történetei nyomasztóak és kiábrándítóak, derült égb?l villámcsapásként tör el? bel?lük az agresszió vagy a b?ntudat, ugyanakkor teljesen váratlanul kerül reflektorfénybe a múlt egy-egy elfeledett darabkája, amely aztán közelebb vihet minket a megoldáshoz – bár ennek permanens hiánya a realista-minimalista hanghordozáshoz hasonlóan válik a kötet uralkodó stílusjegyévé.

Carver rendszeresen nyitva hagyja a zárlatot. Szabadon garázdálkodhatunk, azaz maximális jogkört kapunk ahhoz, hogy számtalan formában újraírjuk magunkban a történeteket, amelyekre maximálisan feljogosítanak az egyes történetek is. Hatalmas veszekedések és múltbéli sérelmek ide vagy oda, legalább akkora az esélye az újrakezdésnek, mint a végs? elhallgatásnak, már ami a vázolt emberi kapcsolatokat illeti. Sokszor persze egyszer?bb a képlet: a *Jól jön ilyenkor az a pár falatban* nem támad fel a halott kisgyerek, ahogyan a *Csak beszólok a csajoknak, hogy elhúzzunk*, illetve a *Rengeteg víz, egy ugrásra t?lünk* cím? történetekben sem lehet meg nem történtté tenni a baljós eseményeket. A címekb?l látható, hogy Carver narrátorai nem a metafizikus közegb?l szólnak le a szemüket meresztget? átlagemberhez, hanem a szürke mindennapok posványában egyre mélyebben merülve próbálnak kifacsarni magukból valami nagy igazságot. A tanulságok azonban elmaradnak.

Olykor már-már banális a szituáció, vagy legalábbis jól ismert mindannyiunk számára. Apró szarságok, amelyek aztán szépen lassan tönkrevágják a legbens?ségesebb kapcsolatokat is, régóta húzódo beszélgetések, fásultság, alkoholizmus, beletör?dés, féltékenység, halál, meg nem valósult álmok. Álljon itt egy szövegzárlat példaként:

„A n? érezte, hogy az öklét er?nek erejével szétfeszítik, és elszakítják t?le a kisbabát. Nem, kiáltotta, amint kicsúszott a kezéb?l. Az övé lesz ez a kisgyerek, akinek a dundi arcocskája az asztalra tett fényképr?l nézett rájuk. A baba karjáért nyúlt. Elkapta a csuklóját, és hátrahajolt.

A férfi nem hagyta magát. Érezte, hogy a gyerek majdnem kicsúszik a kezéb?l, mire határozott mozdulattal visszarántotta. Nagyon keményen rántotta vissza. És ily módon el is döntötték a kérdést.” (Enyém)

Puff... Szóval a *Kezd?k* nem feltétlenül az a könyv, amelyet az év meghitt-mármoros utolsó heteiben kellene ajándékba adni vagy egyáltalán elolvasni, de ha a pozitív hozzáállás tekintetében Carver nem is kényeztet el minket, sorban adagolja nekünk a briliánsabbnál briliánsabb szövegeket. A szerz?t Csehovhoz szokták hasonlítani, és ez az allúzió a mindennapi életképekre mintaként tekint? attit?d szempontjából még korrektnek is nevezhet?. Van valami varázslatos abban, ahogyan Carver úgy tudja felmutatni az egyediséget a sárba ragadt, megcsömörlött és kiábrándult szerepl?k viszonyaiban, hogy közben úgy érezzük magunkat, mintha egy pletykalap rövid híreit olvasgatnánk. A mocsok szétkenése az olvasó arcocskáján – na, ez megy b? 300 oldalon át. Brutális szösszenetek díszcsomagolásban.

A most közölt írásokat először 1981-ben közzétették a *What We Talk About When We Talk About Love* című kötetben, mely az áttörést jelentette Carver számára: egy csapásra az irodalmi minimalizmus hírhözójává vált, „amerikai Csehovvá”, akinek életszagú történetei és zsigerekig ható mondatai elementáris hatást gyakorolnak olvasóira. A sors fintora, hogy a legutóbbi időben épp ennek a kötetnek a létjogosultsága kérdőjeleződött meg. Carver özvegye, Tess Gallagher lehetővé tette az eredeti kézirat kiadását, melyből világosan kitűnik, hogy Carver szövegeit egykori szerkesztője és barátja, Gordon Lish alaposan „rövidre vágta” - mintha csak a később ezekben a filmekben rendezte Robert Altman (*Short Cuts*, 1993) keze alá kívánt volna ily módon dolgozni.

Az újra kiadott gyűjtemény *Beginners* címen jelent meg Amerikában és Angliában és a Magvet? is ezekben a változatokban adja közre Carver gyönyörűségeken fájdalmas novelláit - bevezetve a háromkötetesre tervezett prózai életmű-sorozatát.

florescu, konyves.blog.hu - Flag Polgári Műhely

A könyv megrendelhet? a következő címen:

<http://kiadok.lira.hu/kiado/magveto/index.php?action=konyv&id=139395967>

Raymon Carver: Kezd?k

DR. DRÁBIK JÁNOS
100 ÉVVEL TRIANON UTÁN
DVD A trianoni gyalázaatról tabumentesen

„Egy film amelyet minden
magyarnak látnia kell”

Ajánló
